

PLASAMENTE ALTERNATIVE

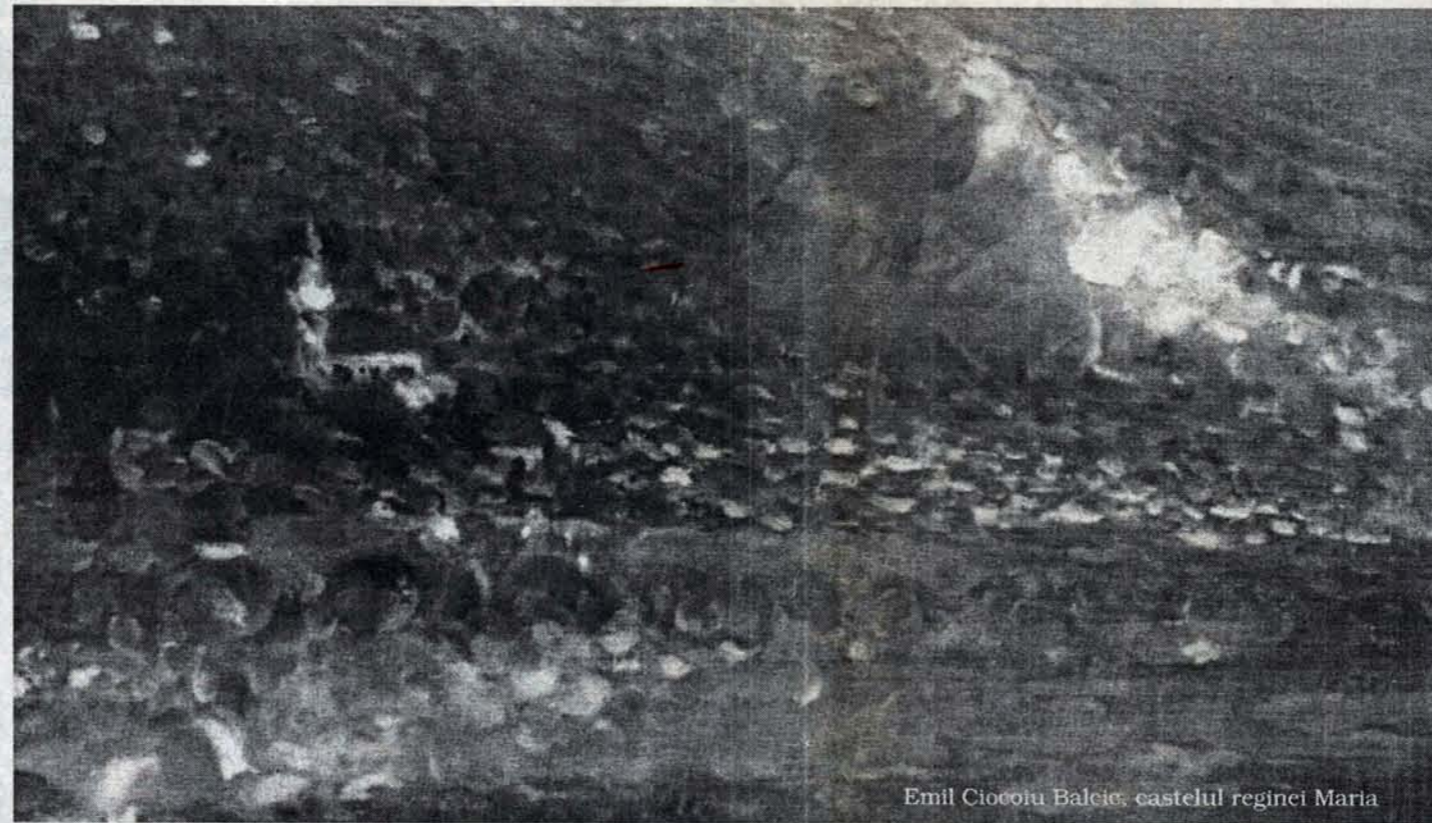

Marius Tița

Emil Ciocoiu, Sorel Etrog, Nică Murariu

definitivă, să se stabilească în Occident, și din 1981 s-a stabilit în Germania, cam de atunci fiind locuitor al Aachenului charlemagnian. În 1996, Emil Ciocoiu revine pentru prima dată în România cu o expoziție, și nu una oarecare sau oriunde, ci în sălile cele mari ale Palatului regal, Muzeul Național de Artă al României. A fost o întâlnire așteptată, bine pregătită, receptată din plin de publicul nostru, care se reîntâlnea cu un pictor important al României dar, mai ales, îl descopereau pe noul pictor Emil Ciocoiu, aparent radical diferit față de cel din 1980, anul plecării sale din țară. Picturile expuse de artist în 1996 erau de mari dimensiuni, cu o tușă fragmentată pînă la pointilism, iar subiectele veneau direct din frumusețea astrală a Universului.

La „venirea” în România, în 1996, Emil Ciocoiu avea deja o prodigioasă carieră internațională, cu expoziții personale sau de grup în întreaga lume care îl impuseseră în acest circuit al valorilor în care, de la București, se pătrunde greu și rar. După acea mare expoziție au mai trebuit să treacă 11 ani pentru a avea parte de o nouă expoziție Emil Ciocoiu, și asta fără ca pictorul să aibă și cel mai mic resentiment față de noi și țara noastră. Dovada o avem chiar în aceste zile cînd Emil Ciocoiu a ținut să împlinească 60 de ani pe simezele de la București, avînd alături un album monografic cum nu s-a prea văzut pe la noi, deși

Emil Ciocoiu Balcic, castelul reginei Maria

aici este creat. Expoziția care vine de această dată la un an și ceva de la precedentă, se petrece tot la GalAteCa, sala care a început să se potrivească foarte bine cu pictura lui Emil Ciocoiu, găzduind matricea de prezentare a viziunilor cosmice, a propunerilor ecumenice și a călătoriilor inițiatice ale artistului.

Expoziția de pictură Emil Ciocoiu de la parterul BCU nu este o retrospectivă și nici o dare de seamă asupra ultimelor realizări ale artistului, ci o expoziție cap-coadă, de referință, o întâlnire pe care picto-

rul a pregătit-o și a gîndit-o pe indelete. De la început facem cunoștință cu Balcicul lui Emil Ciocoiu. Cînd aflăm de abordarea unui subiect periculos de romantic de către un pictor al peisajele astrale, curiozitatea se aprinde. De la începutul expoziției, însă, descoperim soluția propusă de pictor, un Balcic cum numai Emil Ciocoiu putea să picteze, văzut din largul unui dig care nu mai este ca pe vremea Reginei, cu dinamismul exploziv al „Orașelor” sale. Apariția, pe parcurs, a inițiativei artistice a unei bănci importante de la

noi a făcut ca expoziția pe care Emil Ciocoiu ne-o dăruia de ziua lui să devină un itinerariu de trei expoziții din care mai fac parte întâlniri cu publicul la Cluj și Craiova. Trebuie să subliniem că nu este vorba de o expoziție itinerată, ci de trei expoziții diferite, de alcătuirii speciale pentru fiecare dintre cele trei orașe.

Pinzele lui Emil Ciocoiu, care înglobează mult talent, o viziune originală și neașteptată dar și multă, foarte multă muncă de pictor, se vînd cu mii de euro și la noi și oriunde în lume. În primăvară, la o licita-

ție cu scopuri caritabile din Germania, o pictură de-a sa cu temă muzicală a plecat pentru vreo 15 mii de euro. În România au mai apărut, din cînd în cînd, de fapt de vreo 2-3 ori, picturi ale artistului din anii '70, înainte de a pleca din țară, cînd maniera actuală de a picta era doar vag anunțată. Prețurile la aceste creații „istorice” sînt destul de mici și nu întotdeauna onorate.

Realizările lui Emil Ciocoiu sînt multe, dar aș sublinia două dintre expozițiile sale deschise la Bruxelles. În 2002 și în 2006 picturile sale nu au

fost expuse în muzee sau vreo galerie renumită, ci chiar la sediul NATO și, respectiv, palatul Berlaymont al Comisiei Europene. Erau vremurile cînd ne pregăteam să convingem lumea că merităm să facem parte din NATO și Uniunea Europeană.

„La dimensiunea poetică a picturii lui Emil Ciocoiu se adaugă o meditație filosofică. Viața nu este decît energie în acțiune, iar sarcina artistului este aceea de a traduce în imagini această realitate. Prin magia culorilor sale, prin caracterul fluctuant al luminii, prin seninătatea spiritului său, Emil Ciocoiu reușește să se achite de această sarcină dificilă într-o operă originală, de importanță universală”, scrie criticul Ionel Jianu în redutabilul său volum scris, în colaborare, despre artiștii români din Occident. Tot acolo, despre Sorel Etrog se spune că „știe să integreze mișcarea în volumul închis, din care scapă uneori prin impulsuri agresive sau revendicînd spațiul cu o irezistibilă forță de propulsie”.

Sculptorul și pictorul Sorel Etrog s-a născut, sub numele Sorel Eserick, la Iași acum 75 de ani, într-o zi de 29 august. A plecat în Israel cînd avea 17 ani, astfel că studiile de artă le-a făcut la Tel Aviv. Ajunge la Toronto via New York iar în 1966 reprezintă deja Canada la bienala venețiană. Numele ales, Etrog, desemnează, în ivrit, un anumit soi de lămîie, iar non-conformismul este trăsătura determinantă a artistului ca-

nadian născut la Iași.

Sculpturile lui Sorel Etrog sînt expuse la loc de cinste peste tot în lume, mai ales în spații publice, pentru că sînt mari, comenzi serioase. Ca și Ciocoiu, are numeroase expoziții personale deschise în săli prestigioase de peste tot, dar, spre deosebire de pictor, Bucureștiul lipsește din această enumerare. A ilustrat cărți, inclusiv de Ionesco, dar a și scris literatură, de la poezie la piese de teatru.

Emil Ciocoiu din Germania face mîine 60 de ani, Sorel Etrog din Canada a împlinit 75 de ani acum două săptămîni, dar chiar astăzi este ziua maestrului Ion Murariu din România. Venerabilul pictor, stabilit la București de mai mulți ani, cîteva zeci, s-a născut acum 86 de ani la Dorohoi, pe strada care acum îi poartă numele. S-a născut în Moldova, a făcut școală serioasă la Iași, chiar în timpul războiului, și nimic din ce este moldovenesc, serios și de artă nu l-a părăsit. A pictat tot timpul și asta face și în prezent, într-o manieră tulburător de frumoasă. Expune mai des decît mulți dintre mai tinerii săi confrăți și tocmai s-a încheiat expunerea sa de acuarie de la Galeria Ana, de care am beneficiat de-a lungul toridei veri din acest an.

Odată veniți acasă, dorim artiștilor în a căror viață am scotocit, cu drag, după lucruri frumoase, în acest articol, să trăiască ani mulți și buni, cu sănătate și împliniri, spre bucuria celor care le admiră arta. ■